

90 GPADAM W 7 1 5 1 7

W O
1995
D C

Jaarverslag

ENTER



Justitie



SM

Wetenschappelijk
Onderzoek- en
Documentatiecentrum

EVESTIG

Ja 364-F

Voorwoord

Het is de taak van het WODC om een wetenschappelijke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en de evaluatie van het justitiële beleid. Deze bijdrage bestaat uit het verrichten van onderzoek, het documenteren en leveren van informatie, en het geven van adviezen.

Om deze taak goed te kunnen verrichten, is het van groot belang dat het WODC zich goed oriënteert op de departementale wensen op het terrein van informatievoorziening en onderzoek. Een belangrijke richtsnoer hierbij is de onderzoeksprogrammering 1995-1996, die na een intensieve inventarisatie van de binnen het departement bestaande onderzoekbehoefte, door de departementsleiding is vastgesteld.

Ook in de wijze waarop onderzoek en documentatie worden uitgevoerd, dient een sterke oriëntatie op de wensen van het departement aanwezig te zijn. De informatie moet op het juiste moment geleverd worden en toegesneden zijn op de belangrijkste beleidsvragen. Dit stelt hoge eisen aan de planning, begeleiding en voortgangsbewaking van de WODC-activiteiten. In het verslagjaar is uitvoering gegeven aan de plannen om op projectmatige basis aan onderzoek en documentatie te werken. Met deze andere wijze van werken is een enthousiast begin gemaakt. Het feit dat enkele onderzoeken met aanzienlijke vertraging in 1995 gereed zijn gekomen, heeft de noodzaak van een beter onderzoekmanagement nog eens onderstreept. Soms was de uitloop een gevolg van de intensievere kwaliteitsbewaking die in de vorm van leescommissies (intercollegiale toetsing) en programmacoördinatoren plaatsvindt. Kwaliteit en tijdigheid strijden soms om de voorrang, waarbij de kwaliteitseis in beginsel prevaleert. In 1996 zal verder uitwerking gegeven worden aan projectmatig werken in de praktijk.

Projectmatig werken noch planning en programmering zijn doelen op zich. In sommige gevallen doorkruisten urgente niet-geprogrammeerde onderzoekwensen de planning van lopende onderzoeken. Voorbeelden hiervan zijn de medewerking van het WODC aan de onderzoekgroep-Fijnaut in verband met het onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit en het onderzoek 'Met recht bijstand' naar de effecten van de veranderingen in de rechtsbijstand. Deze voorbeelden geven aan dat de planning en programmering van onderzoek voldoende ruimte moeten bieden om flexibel in te kunnen spelen op acute onderzoekwensen.

Prof. dr. H.G. van de Bunt
Hoofd WODC

Inhoud

- 1 Het WODC 1**
 - Samenstelling Raad van Advies 1
 - Organisatiestructuur 2

 - 2 Onderzoek en advisering 3**
 - Programmering 3
 - Afgerond onderzoek 4
 - Rapporten in de reeks Onderzoek en beleid 4
 - Rapporten in de K-reeks 8
 - WODC-notities 11
 - Literatuurverkenningen 12
 - Publikaties buiten de WODC-reeksen 12

 - 3 Documentatie en informatie 13**
 - Documentatie 13
 - Ontwikkeling in vraag en aanbod 14
 - Ontwikkelingen ten aanzien van het aanbod van informatie 15
 - Serviceverlening 17
 - European Documentation and Research Network 18
 - Justitiële verkenningen 19
 - European Journal on Criminal Policy and Research 20

 - 4 Financiën en personeel 23**
 - Productiegegevens 23
 - Gemiddelde looptijd (maanden) 26
 - Financiële gegevens 26
 - Kwaliteit en effectiviteit 26

 - 5 Lopend en voorgenomen onderzoek 31**
 - Overzicht van lopend onderzoek in 1995 en 1996 31
 - Overzicht voorgenomen onderzoek 1996 e.v. 32

 - 6 Overige activiteiten 35**
 - Artikelen 39
- Bijlage 1: Personeelsbezetting WODC 1 januari 1996 43
- Bijlage 2: Rapportage van de Raad van Advies van het Wetenschappelijk
Onderzoek- en Documentatiecentrum 45

Het WODC

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) is een onderdeel van het ministerie van Justitie. Om de wetenschappelijke onafhankelijkheid te kunnen waarborgen, ligt de eindverantwoordelijkheid voor het publicatiebeleid bij het hoofd van het WODC. De publikaties geven dus niet noodzakelijkerwijze het standpunt van de minister van Justitie weer.

De inhoudelijke programmering van het WODC-onderzoek heeft plaats binnen het door de departementsleiding vastgestelde kader. Incidenteel wordt onderzoek verricht voor externe opdrachtgevers.

Het WODC wordt in zijn functioneren terzijde worden gestaan door de Raad van Advies. Deze raad bestaat uit personen werkzaam in de wetenschap, de rechtspraak en het openbaar bestuur en staat onder voorzitterschap van prof. mr. M.S. Groenhuijsen. De raad zorgt voor de algemene kwaliteitsbewaking van zowel het onderzoek als de documentatie- en informatievoorziening. De raad toetst of het onderzoek en de documentatie als geheel van voldoende niveau zijn, tegemoetkomt aan redelijke verwachtingen, evenwichtig is samengesteld en de wetenschappelijke toets kan doorstaan. De eerste vergadering van dit college vond plaats op 10 oktober 1995. De raad rapporteert jaarlijks zijn bevindingen aan de departementsraad, die worden gevoegd bij het jaarverslag van het WODC.

Samenstelling Raad van Advies

Voorzitter

prof. mr. M.S. Groenhuijsen

Katholieke Universiteit Brabant

Leden

J.C.Th. van der Doef

burgemeester van Vlissingen

mr. S.J.A.M. van Gend

hoofdofficier van justitie, arrondissement
Arnhem

drs. F.S.H. van der Gun

directeur Nederlandse Politie Academie

prof. dr. M. Killias

Université de Lausanne

mr. J. Mendlik

president arrondissementsrechtbank
Rotterdam

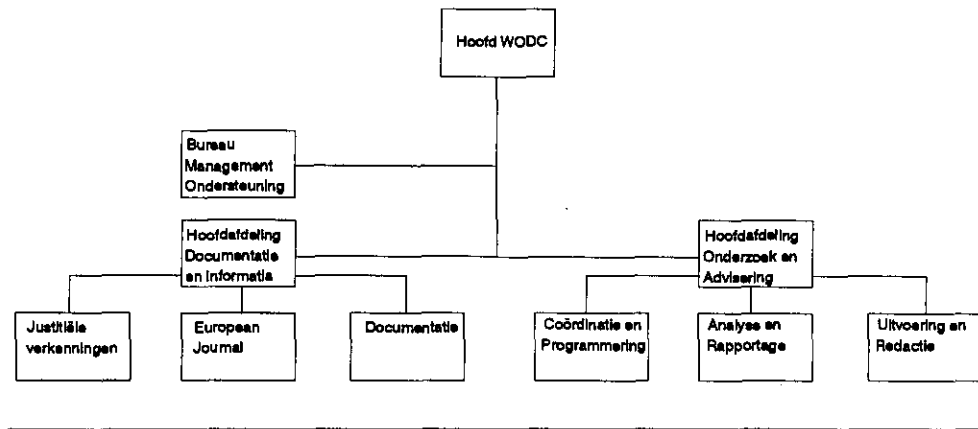
prof. dr. mr. J. de Savornin Lohman

Universiteit van Amsterdam

prof. dr. L. Walgrave

Katholiek Universiteit Leuven

Figuur 1: Organigram



Organisatiestructuur

Het WODC bestaat uit de hoofdafdeling Onderzoek en Adviesering (O&A), de hoofdafdeling Documentatie en Informatievoorziening (D&I) en het Bureau Managementondersteuning (BMO). Zie figuur 1.

Onderzoek en advisering

In de afdeling O&A concentreren de onderzoekwerkzaamheden zich op de velden politie, zittende en staande magistratuur, gevangeniswezen en justitiële hulpverlening. Daarnaast worden bijdragen geleverd op het terrein van wetsevaluatie, rechtshulp, vreemdelingenbeleid, milieuwethandhaving en drugsbeleid.

De zwaartepunten van het WODC-onderzoek voor de komende jaren zijn de herziening van de rechterlijke organisatie, de jeugdcriminaliteit en de georganiseerde vormen van criminaliteit.

De wetenschappelijke kwaliteit wordt bewaakt door methodologische toetsing vooraf, opname van externe deskundigen in begeleidingscommissies en door interne leescommissies. De begeleidingscommissies spelen ook een belangrijke rol in het bewaken van de beleidsrelevantie, tijdigheid en toegankelijkheid van het onderzoek; intern dragen de projectstructuur en het bijbehorende planning-en-controlesysteem daartoe bij. De programmacoördinator/projectleider is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking.

Programmering

Sedert 1994 wordt eens in de twee jaar een programma van onderzoek voor het ministerie van Justitie opgesteld. Ten behoeve hiervan worden door WODC en de sector Onderzoek en Analyse (O&A) van de directie Beleid gesprekken gevoerd met de verschillende directeuren. Op basis van deze gesprekken wordt door de sector O&A een groslijst opgesteld. Op grond van deze groslijst ontwikkelt het adviescollege voor de programmering een voorstel dat voorgelegd wordt aan de leiding van het departement. Het WODC heeft de 'eerste-trekkingsrechten' uit dit programma.

Het WODC heeft de volgende voor de periode 1995/1996 *geprogrammeerde projecten* in uitvoering genomen of in portefeuille (projecten waar * achter staat, behoren tot de zwaartepunten van het WODC):

- Update werkstraf*
- Recidive monitor*
- Monitor strafrechtspleging*
- Effectiviteit van inzet van camera's
- Criminaliteitspreventie m.b.t. alleenkomende minderjarige asielzoekers*
- Kwaliteit van de recherche*
- Telefoontap
- Georganiseerde misdaad*
- Fraudemelding accountants*
- Vooronderzoek evaluatie coffeeshopbeleid

- Doorlooptijden civiele procedures*
- Evaluatie Wet Voorkoming schijnhuwelijken
- Positie van de vrouw in de asielpcedure
- Emancipatie-effectrapportage personen- en familierecht
- Achtergrond toename TBS-instroom
- Criminaliteit en specifieke groepen*
- Evaluatie ouderbijdrage Jeugdhulpverlening
- Evaluatie Wet Rechtsbijstand
- Harde kern*
- Elektronisch toezicht

Naast de geprogrammeerde onderzoeken verricht het WODC ook nog een aantal onderzoeken op het terrein van milieuwethandhaving. Deze projecten worden geprogrammeerd door de werkgroep Handhaving Milieuwetgeving (HAMIL). Soms wordt buiten de programmering om onderzoek ter hand genomen dat voortkomt uit acute behoeften (zoals de medewerking aan het onderzoek van de parlementaire enquêtecommissie) of toezeggingen van bewindslieden aan de kamer (bv. wetsevaluaties). Ten slotte verricht het WODC incidenteel onderzoek voor derden. In het verslagjaar zijn onder andere twee onderzoekopdrachten door het ministerie van Binnenlandse Zaken verstrekt, ten behoeve van de integrale veiligheidsrapportage 1996.

Afgerond onderzoek

Het WODC heeft vier reguliere vormen van publikatie:

- de reeks Onderzoek en beleid
- de K(leine)-reeks
- de notitie-'reeks'
- de literatuurverkenningen

Incidenteel wordt ook op andere wijze gerapporteerd.

Rapporten in de reeks Onderzoek en beleid

139 *Grenzen aan hereniging; de regels met betrekking tot het bestaansmiddelenvereiste per september 1993*

R.F.A. van den Bedem, J.C. van den Brink, E.J. Verhagen

In september 1993 zijn nieuwe regels op het terrein van gezinshereniging en gezinsvorming ingevoerd. De belangrijkste wijziging betreft het aanscherpen van het bestaansmiddelenvereiste. In dit rapport wordt, naast de invoering van deze regels bij de vreemdelingendiensten, ingegaan op de wijze waarop ze in de praktijk worden toegepast. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van interviews met en casusbeoordeling door uitvoerende ambtenaren. De regelgeving blijkt op een aantal punten verbeterd te kunnen worden. Zowel te vage als te gedetailleerd geformuleerde regels kunnen in de praktijk problemen opleveren.

140 *Gedragbeïnvloeding door strafrechtelijk ingrijpen; een literatuurstudie*
M.W. Bol

Straffen kunnen effectief zijn als aan een aantal voorwaarden is voldaan betreffende soort, intensiteit, snelheid en zekerheid. Minder bekend of misschien tot nu toe onderbelicht is een aantal andere voorwaarden, waaraan voor een effectieve bestraffing evenzeer moet zijn voldaan. Deze houden in dat de straf/leedtoevoeging vergezeld gaat van het positief bekrachtigen van gewenst gedrag, dat de delinquent in principe benaderd wordt als een mens die tot redelijk denken in staat is (of dat kan leren), en dat hij/zij benaderd wordt als iemand die recht heeft op persoonlijke aandacht, aandacht die niet *per se* hoeft te eindigen met het aflopen van de straftermijn. Dit komt naar voren uit deze literatuurstudie betreffende de mogelijkheden tot individuele gedragbeïnvloeding die het strafrecht te bieden heeft. Op basis van zowel criminologische als psychologische literatuur wordt een reeks aanbevelingen gedaan voor het strafrechtelijk beleid en voor beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek in Nederland. Hierbij worden achtereenvolgens aan de orde gesteld aspecten van materieel strafrecht, van formeel strafrecht, van de tenuitvoerlegging van sancties en van de strafrechtstoepassing in de praktijk. Daarnaast wordt speciale aandacht besteed aan de gedragbeïnvloeding van *jeugdige* delinquenten.

141 *Recidive na ontslag uit tbs*
Ed. Leuw

Dit onderzoek gaat in op recidive van tbs-gestelden na beëindiging van deze maatregel. Ook wordt getracht om binnen de tbs-bevolking groepen met een hoger recidiverisico te onderscheiden. In de loop der jaren is de tbs-maatregel steeds meer voorbehouden aan plegers van ernstige (seksuele) geweldcriminaliteit. De behandelingsduur is gestaag toegenomen en er worden (relatief) steeds meer personen uit tbs ontslagen tegen het advies van de behandelaars in.

De criminaliteit na beëindiging van de maatregel is echter betrekkelijk stabiel gebleven. Tussen de 10% en 20% van ontslagen tbs-gestelden recidiveert met 'gevaarlijke' vormen van criminaliteit. Recidive na tbs blijkt samen te hangen met zowel de justitiële voorgeschiedenis, als met enige kenmerken van de behandelingsperiode. Zo komt er meer recidive voor wanneer er geen proefverlof is geweest en wanneer de tbs-gestelde is ontslagen tegen het advies van de behandelaars in.

142 *Inbraak in bedrijven; daders, aangiftes, en slachtoffers onderzocht*
M. Kruissink, E.G. Wiersma

Hoe gaan bedrijfsinbrekers te werk? Welke motieven spelen daarbij een rol? Wat vinden bedrijfsinbrekers van diverse beveiligingsmaatregelen? In dit onderzoeksrapport worden deze vragen beantwoord aan de hand van interviews met ruim tachtig daders, een analyse van bijna duizend processen-verbaal van aangifte en een enquête onder benadeelde bedrijven. Daaruit blijkt dat het hele jaar door, vooral in de avond en nacht, daders ramen of deuren verbreken om geld, gereedschappen,

fax- en computerapparatuur weg te nemen. De slachtoffers zijn veelal weliswaar op technische en/of elektronische wijze tegen inbraak gewapend, zo wees de enquête uit, maar zowel het algehele niveau van de beveiliging als de kwaliteit daarvan lijkt te wensen over te laten. Zo blijkt loos alarm vaak voor te komen en in veel gevallen is het personeel onvoldoende betrokken bij de beveiliging van het bedrijf. Daders maken handig gebruik van deze omstandigheid, zo bleek uit de interviews. Deze daders geven te kennen soms uiterst geraffineerd en planmatig te werk te gaan, zowel bij de voorbereiding van een bedrijfsinbraak als tijdens de feitelijke uitvoering. Tegelijkertijd blijken de daders ook een zekere mate van impulsiviteit en irrationaliteit aan de dag te leggen. (Ook verschenen als uitgave van de directie Criminaliteitspreventie van het ministerie van Justitie.)

143 *Hoger beroep en de integratie; onderzoek naar strafzaken, civiele zaken en de unus in appel*

C. van der Werff, m.m.v. B.J.W. Docter-Schamhardt

Wanneer de tweede fase herziening rechterlijke organisatie haar beslag krijgt, worden de kantongerechten en rechtbanken samengevoegd. Daarna is er voor de civiele rechtspraak en de strafrechtspraak nog slechts één gerecht van eerste aanleg, de rechtbank-nieuwe-stijl. Het hoger beroep in de huidige kantongerechtszaken zal dan niet langer door de rechtbanken worden behandeld, maar door de gerechtshoven. Met het oog op de voorbereiding van en de discussie over het desbetreffende wetsontwerp heeft het WODC op verzoek van het ministerie van Justitie een onderzoek uitgevoerd.

Aan de hand van dossierstudies en statistische gegevens is in kaart gebracht hoeveel en welke soorten van appelzaken hiermee zijn gemoed, door wie appel wordt ingesteld en de gevolgen van de behandeling in hoger beroep. Doel van het onderzoek was tevens vast te stellen welke de mogelijke gevolgen zijn van het verhogen van de appelgrenzen in strafzaken en civiele zaken. Bovendien is via vraagg gesprekken met leden van de zittende magistratuur, de advocatuur en het openbaar ministerie afgetast welke opvattingen er leven en welke ervaringen men heeft opgedaan met de behandeling van appelzaken door een alleensprekende rechter.

144 *Werken of zitten; de toepassing van werkstraffen en korte vrijheidsstraffen in 1992*

E.C. Spaans

Sinds 1981 wordt de werkstraf in Nederland opgelegd aan meerderjarigen die zich schuldig hebben gemaakt aan strafbare feiten. In een periode van dertien jaar is het aantal opgelegde werkstraffen gegroeid van 213 tot meer dan 12.000. De toepassing van de werkstraf heeft vanaf het begin in het teken gestaan van het terugdringen van de korte onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Om meer inzicht te krijgen in de toepassing van de werkstraf worden in dit onderzoek 600 personen die een werkstraf hebben gekregen, vergeleken met 600 personen die een korte vrijheidsstraf hebben

gekregen. Beide soorten van sancties zijn in 1992 opgelegd aan meerderjarigen. Uit strafdossiers is informatie verzameld over onder andere aantal en aard van de gepleegde delicten, toegebrachte schade en letsel en de afdoening van eventuele eerdere justitiecontacten. Op basis van de onderzoeksuitkomsten kan de conclusie worden getrokken dat – gegeven de ernst van de gepleegde feiten – niet meer dan zo'n 50% van de onderzochte werkstraffen een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf vervangt.

145 *Cashba; een intensief dagprogramma voor jeugdige en jongvolwassen delinquenten*

A.A.M. Essers, P.H. van der Laan, P.N. van der Veer

Cashba is een intensief dagprogramma voor jeugdige en jongvolwassen delinquenten, dat in het voorjaar van 1992 in Rotterdam als experiment van start is gegaan. Het project is bedoeld als alternatief voor tenminste zes weken hechtenis. Het programma van Cashba duurt drie maanden en is daarmee een van de meest intensieve taakstraffen die we momenteel in ons land kennen. Het programma dat aan de deelnemers wordt geboden, bestaat uit onder meer onderwijs, training in sociale vaardigheden, arbeidstraining en sport. Overdag zijn de deelnemers in het pand van Cashba of volgen ergens een stage, 's avonds en 's nachts zijn ze thuis. In deze studie wordt verslag gedaan van de eerste twee jaar van het experiment. In die periode hebben 74 jongeren, in leeftijd variërend van 14 tot 22 jaar, aan het project deelgenomen. Aan de orde komen persoonlijke achtergronden van de deelnemers, de delicten die ze hebben gepleegd en ook de resultaten na Cashba in termen van recidive en scholing en werk.

146 *Een schot in de roos? Evaluatie van pilotbureaus schietwapenondersteuning in twee politieregio's*

M. Kruissink, L.W. Blees

Vuurwapenzaken zijn al jaren een stiefkind in de opsporingswereld. Teneinde die situatie te veranderen, zijn in de politieregio's Gelderland-Midden en Rotterdam-Rijnmond pilotbureaus 'schietwapenondersteuning' opgericht. Dit rapport behelst de evaluatie die is uitgevoerd aan de hand van een enquête onder de basispolitiezorg, interviews met functionarissen van de pilotbureaus zelf, diverse andere politieonderdelen, openbaar ministerie, DCRI, Koninklijke Marechaussee en douane en enig cijfermateriaal, afkomstig van de DCRI en van de pilotbureaus zelf. De taken van de pilotbureaus bestaan uit coördinatie en ondersteuning, het fungeren als deskundig aanspreekpunt en het overdragen van kennis, registratie van incidenten en terugkoppeling van informatie, en tot slot de controle op het legale bezit. Gezien de wijze waarop de bureaus invulling aan de voorgenomen taken gegeven hebben en de vele positieve reacties daarop, lijkt het gerechtvaardigd om het experiment als geslaagd te beschouwen en de pilotbureaus tot een succes te bestempelen.

147 *Autokraak verminderd of verplaatst? De effecten van een Rotterdams project tegen diefstal uit auto*

R.B.P. Hesseling, U. Aron

Door middel van diverse preventieve en repressieve maatregelen is getracht het aantal diefstallen uit auto's in het centrum van Rotterdam terug te dringen. Omdat het zwaartepunt van het project in het centrum zou liggen, bestond de vrees dat het project zou leiden tot een verplaatsing van de criminaliteit. Op basis van een analyse van de ontwikkeling van de geregistreeerde criminaliteit en een daderonderzoek, waarbij onder meer 81 daders uitgebreid zijn geïnterviewd, is nagegaan of dit inderdaad het geval is geweest. De uitkomsten tonen aan dat autokraak moeilijker is geworden in het centrum en dat het project daaraan heeft bijgedragen. In tegenstelling tot de verwachting heeft dit echter niet geleid tot een verplaatsing van diefstallen uit auto's naar andere buurten. Wel blijkt dat een deel van de autokrakers overgestapt is op andere soorten van misdrijven, zoals diefstallen door middel van braak.

148 *Toevlucht zoeken in Nederland*

L. Doornhein, N. Dijkhoff

Sedert het begin van de jaren tachtig is het aantal asielzoekers gegroeid. Beleids- en procedurewijzigingen hebben deze groei niet doen keren. Deze ontwikkeling en het gebrek aan systematisch inzicht in de achtergronden en de motieven van asielzoekers vormen de aanleiding tot het onderzoek 'Toevlucht zoeken in Nederland'. Dit onderzoek, dat gebaseerd is op een omvangrijke dossieranalyse en een beperkt aantal open gesprekken met asielzoekers, biedt systematische en gedetailleerde kennis van de demografische achtergronden van asielzoekers om naar Nederland te komen, hun reisverhalen en ten slotte hun gang door de procedure.

Rapporten in de K-reeks

K35 *Overtredende overheden; het vervolgingsbeleid van het openbaar ministerie inzake milieudelicten*

W.M. Kleiman, E.A.I.M. van den Berg, m.m.v. E.J.A. van der Linden

De achterliggende vraag van het onderzoek was of het openbaar ministerie in haar strafrechtelijke reactie ten aanzien van overtredingen van milieuwetten en -regels, overheden op een zelfde dan wel andere wijze behandelt als particulieren. Hiertoe is onderzoek verricht naar het aannemen, seponeren, transigeren en voor de rechter brengen van zaken door officieren van justitie. Door middel van gesprekken op alle 19 arrondissementsparketten zijn de overwegingen van officieren om milieuzaken tegen overheden op een bepaalde manier te behandelen, in kaart gebracht. Daarnaast is een dossieranalyse verricht over de periode 1990 tot en met 1992 teneinde de feitelijke behandeling van milieuzaken tegen overheden te achterhalen.

K36 De vakopleidingen van hvb Havenstraat; resultaten in termen van werk en recidive

B. Wartna, R. Aidala

Dit is een onderzoek naar de effecten van een reeks van vakopleidingen die sinds 1991 worden georganiseerd in het huis van bewaring Havenstraat in Amsterdam. Het onderzoek is uitgevoerd op verzoek van hvb Havenstraat en de toenmalige directie Delinquentenzorg en Jeugdinstellingen (D&J). Sinds 1991 zijn er in de Havenstraat vijf kortdurende vakopleidingen geweest. De eerste drie groepen deden een opleiding voor *junior roustabout* (een soort manusje-van-alles op een boorplatform in de Noordzee), de laatste twee groepen werden in het kader van het zogenaamde Retro-project opgeleid tot 'industriële reinigers'. Bij deze vijf vakopleidingen waren in totaal 56 gedetineerden betrokken.

Het WODC heeft de deelnemers na hun vertrek uit het huis van bewaring gevolgd. Op grond van informatie van de projectleiding en interviews met deelnemers werd nagegaan hoe hun loopbaan sinds de invrijheidstelling was verlopen. Van de eerste drie groepen – 33 personen – werd bovendien de Justitiële Documentatie geraadpleegd om de recidive vast te kunnen stellen.

Geconcludeerd kan worden dat toeleiding en bemiddeling van gedetineerden naar arbeid veel kan opleveren. De resultaten van de vakopleidingen in de Havenstraat tonen aan dat *als* men er in slaagt de ex-gedeteneerden aan het werk te helpen en te houden, de kans op recidive kleiner is.

K37 AVC-Proloog; een effectevaluatie

Ed. Leuw, M. Brouwers

In het rapport zijn de uitkomsten te vinden van een effectevaluatie van AVC-Proloog. AVC-Proloog is een verkorte versie van de landelijke Alcohol Verkeers Cursus (twee avonden in plaats van twee dagen) en daarmee een 'lichtere' alternatieve sanctie. AVC-Proloog is bedoeld voor een 'lichtere' doelgroep: alcohol-verkeersdelinquenten met een adem-alcoholgehalte van niet meer dan 570 mcg.

AVC-Proloog blijkt duidelijk positieve resultaten te behalen waar het gaat om verandering van kennis en attitudes in de gewenste richting. De cursus beantwoordt derhalve aan zijn doel. Op het punt van recidive is de uitkomst minder uitgesproken.

K38 De markt van misdaad en milieu. Deel 1

E.A.I.M. van den Berg (red.)

Dit is de rapportage van het onderzoek 'Zware milieucriminaliteit 1'. Het gaat hier om een in samenwerking met de regiopolitie Kennemerland en het onderzoeksbureau B&A uitgevoerde inventarisatie en poging tot kwantificering van de milieucriminaliteit in de betreffende regio. Het onderzoek is uitgevoerd op verzoek van de divisie regionale recherche van de politieregio Kennemerland. In het onderzoek is gebruik gemaakt van een 'marktbenadering', waarbij voor acht 'markten' (de schoonmaak- en saneringsmarkt, de hergebruiks- en secundaire-grondstoffenmarkt, de afvalverwijderingsmarkt, de ontdoe-het-zelfmarkt, de bestrijdingsmiddelenmarkt,

de bodemverbeteraarsmarkt, de wildlife-markt en de markt van vis en visprodukten) is nagegaan wie de actoren op elk van deze markten zijn, wat hun handelwijzen zijn en welke marktspecifieke risicofactoren onderkend kunnen worden. Het aldus ingevulde theoretisch model is ten slotte gehanteerd om binnen de regio Kennemerland tot een kwantificering van zware milieucriminaliteit te komen.

K39 De markt van misdaad en milieu. Deel 2: de grijze en groene deelmarkten
E.A.I.M. van den Berg (red.)

Waar deel 1 meer instrumenteel-theoretisch de methode van onderzoek belicht, is deel 2 relevant voor alle handhavers die betrokken zijn bij de uitvoering van milieu-handhavingsbeleid. Het gaat inhoudelijk in op de problematiek zware milieucriminaliteit.

K40 Jongeren in justitiële behandelinrichtingen
L. Boendermaker

In het rapport wordt verslag gedaan van het eerste deel van een onderzoek naar de justitiële behandelinrichtingen. In dit deel wordt de populatie van deze categorie inrichtingen beschreven. In de twee volgende delen komen respectievelijk de behandeling en de situatie van de jongeren na vertrek uit de inrichting aan de orde. Het onderzoek heeft betrekking op 94% (383) van alle jongeren, die in 1993 zijn opgenomen in de 11 justitiële behandelinrichtingen. Informatie is verzameld door middel van uitgebreid dossieronderzoek, raadpleging van het Algemeen Documentatie-register en interviews met jongeren en door hen ingevulde vragenlijsten. Zonder twijfel worden de behandelinrichtingen bevolkt door een in diverse opzichten zeer problematische groep jongeren. Zij kampen met veel ernstiger psychosociale problemen dan jongeren in niet-justitiële tehuizen. Jongeren in de justitiële behandelinrichtingen zijn naar aard en ernst van hun problematiek in te delen in zeven typen. De kern van de populatie (35%) bestaat uit jongeren met een voor de justitiële behandelinrichtingen kenmerkende problematiek. Het gaat om jongeren die delicten gepleegd hebben, erg driftig en opstandig zijn, die vóór hun opname weggelopen zijn en drugs gebruiken of gebruikt hebben. Verder is er sprake van ontwikkelingsproblemen, enkele jongeren kampen met psychiatrische klachten, er spelen sociaal-emotionele problemen en problemen met hechting. Naast deze kerngroep zijn er zes kleinere subgroepen van jongeren te onderscheiden, waarbij telkens één of twee probleemgebieden in heel ernstige mate voorkomen.

K41 Criminaliteitspreventie via integraal buurtbeheer; beschrijving criminaliteitspreventiemaatregelen in Arnhem, Eindhoven en Amsterdam
A. Y. Guérin, R.B.P. Hesseling

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de toenmalige directie Criminaliteitspreventie en deels gefinancierd door de CDWO.

Criminaliteitspreventie via integraal buurtbeheer beoogt de aanpak van veel voorkomende criminaliteit op een geografisch afgebakend gebied, door middel van een

samenhangend pakket van maatregelen, waarbij wordt samengewerkt door gemeentelijke afdelingen en diensten, politie, justitie, maatschappelijke organisaties en bewoners/gebruikers. Doel van het onderzoek was na te gaan wat de effecten zijn van een dergelijke vorm van criminaliteitspreventie in een drietal steden.

Vastgesteld moet worden dat criminaliteitspreventie via integraal buurtbeheer slechts in beperkte mate van de grond is gekomen. Weliswaar heeft men in elk van de drie projecten getracht meer problemen (criminaliteit, onveiligheid en leefbaarheid) tegelijk aan te pakken, maar van een samenhangend pakket van gelijktijdig genomen maatregelen, die ook nog eens betrekking hadden op meer problemen, was eigenlijk geen sprake.

K42 Lekken en lekkers; een verkennend onderzoek naar het lekken van vertrouwelijke informatie naar de pers

E.M.Th. Beenackers, M. Grapendaal

In dit rapport wordt verslag gedaan van de resultaten van een onderzoek naar het verschijnsel 'lekken'. Het rapport is een combinatie van twee deelonderzoeken: een literatuurverkenning en een inventariserend empirisch onderzoek.

Uit het onderzoek komt duidelijk naar voren dat aan lekken lang niet altijd boos opzet ten grondslag ligt, en dat dit 'lekken met opzet' ook minder vaak voorkomt dan vaak gedacht wordt. Veeleer lijkt sprake te zijn van onachtzaamheid en onbedoelde loslippigheid. In een dergelijke situatie is het weliswaar zinvol om door een scherpe reactie op ernstige 'lekkages' te reageren teneinde de norm te stellen, maar is het nog veel belangrijker om meer in het algemeen aandacht te besteden aan de alertheid in en de integriteit van de organisatie.

WODC-notities

- De waarheid ligt in het midden; bruikbaarheid rapporten gerechtelijk laboratorium (C.M.C. Vrolijk)
- Omvang fraude met belastingen en sociale zekerheid; een literatuuroverzicht (E.J.M. Barendse-Hoornweg, C. Cozijn)
- De ontwikkeling van een onderzoekpakket naar het functioneren van coffee-shops (Ed. Leuw, U. Aron)
- Longitudinaal onderzoek naar deviant gedrag: een verkenning van de literatuur (N.J. Baas)
- Ervaringsleerprojecten in de ambulante justitiële sector, de Elan basistraining voor OTS-pupillen; een verkenning (E.C. Spaans)
- Doorlooptijden in de civiele rechtspraak (J.M. Wemmers)
- Jeugdcriminaliteit 1980-1992 (J. Junger-Tas, P.H. van der Laan)
- Een aantal alternatieve straffen en alternatieve strafexecuties nader bekeken, een literatuurverkenning (C.J. van Netburg)
- Tot de kern; verslag van de evaluatie van een opsporingsonderzoek (J.M. Nelen, G. Paulides, J. Oosterbroek)

- Arbeidsmarktpositie van ex-gedetineerden; in Nederland, andere Europese landen en de Verenigde Staten, een literatuurverkenning (C.J. van Netburg)
- Evaluatierapport 'Target 2'; evaluatie van de opsporing en vervolging in een strafrechtelijk onderzoek naar de handel in bedreigde uitheemse diersoorten (C.C.M. Bos, L. van Dalen, R.J.J. Eshuis, A.C. Kramer)
- Wat weten wij over de gevangenispopulatie? Een overzicht van bevindingen uit verschillende onderzoeken (J.M. Wemmers)
- Evaluatie PPP-projecten (V. Sabee, R.E.A. van den Bedem)
- Value-added tax fraud within the European Union; pilot study (A.A. Aronowitz, D.C.G. Laagland, G. Paulides, J.M. Nelen)
- Dagdetentie en recidive; een vervolgstudie naar de resultaten van het experiment in Rotterdam (B.S.J. Wartna)
- Het OM en Van Montfrans; een inventarisatie door de Werkgroep De Vries van taken en activiteiten van het OM inzake jeugdcriminaliteit (A.A.M. Essers, P.H. van der Laan)
- Mogelijke gevolgen van verhoging van de competentiegrens van 5.000 naar 12.000 gulden (C. van der Werff)

Literatuurverkenningen

- LV3 Ontsnappen aan de gevangenis; Europese pogingen om de korte (en/of voorwaardelijke) vrijheidsstraf terug te dringen (M.W. Bol)
- LV4 Elektronisch toezicht in een aantal landen (N.J. Baas)
- LV5 Subjectieve pakkans bij snelheidsovertredingen (N.J. Baas)

Publikaties buiten de WODC-reeksen

Surveillance op maat (M. Fekkes, A. van den Berg, H. Geveke, N. Pijnappels, G. van de Ven)

Den Haag, B&A Groep Beleidsonderzoek & -Advies bv, 1995

Politia Nova, nr. 3

Met recht bijstand

Onderzoek verricht door het WODC (A. Klijn) onder auspiciën van de Werkgroep Gebruik Gefinancierde Rechtsbijstand in opdracht van de Raden voor Rechtsbijstand Den Bosch, Drukkerij/uitgeverij Hecht bv, februari 1995

A world of opportunities; life-style and economic behavior of heroin addicts in Amsterdam (M. Grapendaal, Ed. Leuw, J.M. Nelen)

Albany New York, State University of New York Press, 1995

SUNY series in new social studies on alcohol and drugs

Het spook en de dreiging van de georganiseerde misdaad (P.C. van Duyne)

Den Haag, SDU, 1995

Documentatie en informatie

De taken van de hoofdafdeling Documentatie en Informatievoorziening (D&I) zijn het ontsluiten van de literatuur en beheer van de database, het snel leveren van produkten (literatuuruitdraaien) of werkzaamheden die per definitie een 'planning- en controlekarakter' hebben zoals de publikatie van de WODC-tijdschriften.

Gestreefd wordt steeds naar verbetering van de effectiviteit (aansluiten op de vraag) en de efficiëntie (tijdwinst bij de ontsluiting). Hierbij geldt dat er – waar mogelijk – een nauwere relatie is gelegd met de WODC-onderzoeksprojecten.

Er wordt samengewerkt met de Centrale Bibliotheek van Justitie (Bidoc), er wordt veel gedaan aan de verbetering van de serviceverlening. Intern worden de leesvervangende samenvattingen van de rapporten via de elektronische post verzonden naar belangstellenden. Internet wordt langzaam maar steeds meer mensen op het WODC gebruikt.

In de volgende paragrafen wordt een overzicht gegeven van de activiteiten van D&I over 1995. Daarbij gelden voor de documentatie onverkort drie prioriteiten (zoals in april 1995 vastgesteld door de WODC-staf): de systematische ontwikkeling van bestand en collectie rond het criminaliteitsvraagstuk (in tegenstelling tot ad hoc informatieverzameling), exploratie van nieuwe media (m.n. Internet) en optimalisering van de dienstverlening (verbetering interne benutting; kanalisering van de externe bevraging).

Voor de tijdschriften geldt dat zij een verkennende functie hebben op voor Justitie belangrijke terreinen of onderwerpen. Via de WODC-tijdschriften wordt kennis gegenereerd die – op enige afstand – relevant is voor het Justitiebeleid. Beide WODC-tijdschriften, *Justitiële verkenningen* en het *European Journal on Criminal Policy and Research*, hebben een themaformule waarbij auteurs worden uitgenodigd hun informatie, onderzoeksresultaten en inzichten bij elkaar te brengen. Na een verslag van de documentatie wordt informatie gegeven over de tijdschriften.

Documentatie

Uitgangspunten

In de afgelopen jaren heeft de afdeling D&I een aantal uitgangspunten ontwikkeld, die onverkort geldig zijn.¹

- 1 Informatievoorziening heeft, naast onderzoek, een *zelfstandige functie* voor het departement, het veld en derden. Belangrijke trefwoorden van informatievoorziening zijn: snelheid, attendering en selectie van bestaande informatie.

¹ Zoals uiteengezet in de nota 'Over sociaal-wetenschappelijke informatievoorziening op Justitie, oftewel een "mission statement" van de afdeling Documentatie en Publikaties van het WODC' (april 1992).

Tabel 1: Aantallen Ingevoerde documenten van 1990 tot en met 1995

	v/m 1990	1991	1992	1993	1994	1995	totaal
artikelen	9.979	2.906	2.785	2.867	3.222	2.653	24.593
boeken/rapporten	2.025	754	734	976	1.336	844	6.195
inverwijzingen	1.355	578	593	730	1.088	490	4.903
overig	1.109	335	299	326	323	263	2.468
totaal	14.548	4.573	4.411	4.899	5.969	4.250	38.159

- 2 Het WODC onderhoudt een *systematische database* die bestaat uit sociaal-wetenschappelijke en openbare beleidsmatige (internationale) literatuur rond het criminaliteitsvraagstuk (ontsloten met behulp van de thesaurus). Daarin onderscheidt het WODC zich van de Justitie-bibliotheek (ook systematisch maar met nadruk op juridische literatuur en wetgeving) en van informatiespecialisten op beleidsafdelingen die over het algemeen ad hoc informatie verzamelen.
- 3 Er worden drie *doelgroepen* onderscheiden: primair (onderzoekers, beleid), secundair (politiek, veld en belangrijke relaties) en tertiair (universiteiten, media, onderzoeksbureaus en dergelijke).
- 4 D&I levert een *scala aan informatieproducten*: van een eenvoudige literatuuruitdraai tot het European Journal on Criminal Policy and Research. Voor wat betreft de documentatie zijn te onderscheiden: de literatuuruitdraai, de on-line publiekscatalogus (OPC), de gecontroleerde uitdraai (aangevuld met informatie uit andere bestanden), de tweewekelijkse SDI (*Selective Dissimilation Information*), informatie over aanwinsten (een wekelijkse mail-rubriek opmerkelijk), uitteningen, kopieën en literatuurverkenningen. Deze producten worden afhankelijk van de doelgroep geleverd.
- 5 Afstemming op en samenwerking met *andere informatiebronnen* is noodzakelijk, meer in het bijzonder vanwege de elektronische beschikbaarheid daarvan (Justnet, CD-ROM, Internet, on-line-verbindingen).

Ontwikkeling in vraag en aanbod

Gegevens over het aanbod van informatie

Het totale geautomatiseerde WODC-bestand (met ingang van 1987) omvat bijna 40.000 documentbeschrijvingen (tabel 1). Het merendeel daarvan is Engels- of Nederlandstalig (beide ruim 16.000). Het oude WODC-bestand (voor 1987) is alleen via een kaartcatalogus toegankelijk. Het aantal tijdschriftabonnementen bedroeg in 1995 163 (waarvan 79 gratis of ruilabonnementen).

De samenwerking met de Centrale Bibliotheek (zie elders) op het gebied van invoer van tijdschriftartikelen (vanaf 14 februari 1994) lijkt vruchten af te werpen. Gezien het groeiende literatuuraanbod zijn nadere beslissingen gewenst (bijvoorbeeld gedifferentieerde behandeling van de tijdschriften; zie elders).

Tabel 2: Aanvraag van literatuurlijsten naar gebruikersgroep

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
intern	182	171	160	152	141	125
veld		-	-	75	91	160
extern	415	497	450	561	636	695
Nederland	389	435	353	447	549	592
buitenland	26	62	97	114	87	103
totaal	597	668	685	804	937	969

Tabel 3: Aantallen bezoekers en kopieën (onvolledige gegevens)

Bezoekers juni-december 1995	197	
Kopieën september-december 1995	5.121	
f 0,00 (gemaakt voor veld/JV/intern)		1.634
f 0,25 (door bezoekers gemaakt)		2.914
f 1,00 (gemaakt voor externen en opgestuurd)		573

Gegevens over de vraag naar informatie

Zowel het aantal aanvragen van Justitie en veld, als het aantal externe aanvragen (studenten, media) zijn sterk toegenomen in de afgelopen jaren. Deze stijging heeft zich ook in 1995 voortgezet. De daling van de interne vraag heeft te maken met de succesvolle verspreiding van attenderingslijsten (SDI's). In 1994 werden 232 SDI's verspreid (in 1995 met een tweewekelijkse frequentie); in 1995 waren dat er 157. Het aantal intern verspreide literatuurlijsten is bovendien afgenomen door toenemend OPC-gebruik.

Gegevens administratie

Gegevens met betrekking tot de aantallen bezoekers van de WODC-documentatie en de gemaakte kopieën zijn nog niet volledig omdat pas in de loop van 1995 met registratie begonnen is (tabel 3).

Ten behoeve van het kopieerwerk is een eenvoudig kopieerapparaat aangeschaft.

Ontwikkelingen ten aanzien van het aanbod van informatie*Bronnengids*

Op basis van een beperkte inventarisatie in 1992 wordt nog steeds gewerkt aan een bibliografische bronnengids op het terrein van het criminaliteitsvraagstuk. Het betreft hier een naslagwerk met een overzicht van vak-encyclopedieën, belangrijkste handboeken, adressengidsen, bibliotheek- en documentatiediensten, bibliografieën, abstracttijdschriften, databestanden (gedrukt, on-line of op CD-ROM), bronnen voor

lopend onderzoek, bulletinboard en Internet-adressen. De werkzaamheden zijn vertraagd waardoor de bronnengids in 1996 zal uitkomen.

De volgende activiteiten zijn afgerond, in gang gezet of in ontwikkeling met betrekking tot nieuwe externe databestanden:

- 1 Begin 1995 is een abonnement genomen op het on-line documentatiebestand van het Nederlandse Instituut voor Alcohol en Drugs (NIAD) genaamd ADONIS. Dit bestand is alleen bedoeld voor intern gebruik.
In 1995 zijn drie nieuwe externe bestanden geïnstalleerd.
 - Een bestand van het CBS met gegevens van de slachtofferenquêtes 1980-1993.
 - Drie CD-ROM's die de beleids- en literatuurbestanden bevatten van de ministeries (VROM, V&W, OCW, VWS, SZW, Binnenlandse Zaken, Financiën, Justitie en LNV), de Tweede Kamer en de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV).
 - Een CD-ROM met de algemene databank wet-en regelgeving (ADW).
- 2 Een aantal ontwikkelingen rond Internet zijn in 1995 in gang gezet, op basis van een drietal adviezen van het adviesbureau Consultancy Kennismarketing. Het eerste advies betreft E-mail-faciliteiten en de daarbij behorende keuze van het netwerk, hardware en software. Op basis van dit advies zijn momenteel voor alle vaste WODC-medewerkers E-mail-aansluitingen binnen het WODC gerealiseerd. Het tweede en derde advies hebben betrekking op het aanbieden van het WODC-documentatiebestand en van de WODC-publikaties op Internet. Deze adviezen zullen in 1996 nader uitgewerkt worden. Ter begeleiding van deze ontwikkeling is in samenwerking met de CDWO een studiemiddag over Internet gehouden (8 juni 1995). Bovendien hebben de documentaristen cursussen gevolgd inzake Internet-raadpleging. Eind 1995 is binnen het ministerie een zogenaamde Internet-pilot gestart waarin een aantal documentaristen de toepassing van Internet voor Justitie nader onderzoeken en bespreken. Ook D&I is hierin vertegenwoordigd. Een eerste rapportage wordt voorjaar 1996 verwacht.

Samenwerking WODC en Bidoc

Gezien het belang dat op Justitie wordt gehecht aan een goede afstemming van de informatiebronnen, en vanwege de toegenomen werkdruk, werd in 1994 een voortvarend begin gemaakt met samenwerking tussen Bidoc en WODC. In de eindevaluatie van de tijdschriftensamenwerking tussen het WODC en de Bidoc van 1 februari 1995 wordt geconcludeerd dat op grond van de overnamepercentages en de tijdswinst de samenwerking moet worden gecontinueerd.

De werkgroep heeft de instelling van een structureel overleg tussen beide afdelingen aanbevolen. Hiermee is inmiddels een begin gemaakt. Een eerste besluit is het openen van de mogelijkheid om literatuurlijsten te printen uit elkaars bestanden. De Bidoc zal de technische realisatie op zich nemen. In het structureel overleg zullen verdere samenwerkingsvormen voor werkverbetering en tijdsbesparing worden bekeken.

Serviceverlening

Interne dienstverlening

Eind 1994 is de notitie Interne dienstverlening: van beheer naar ondersteuning opgesteld, waarin de interne dienstverlening van de WODC-documentatie aan de orde gesteld wordt. Daarin worden voorstellen gedaan tot verbetering van een aantal punten:

- een duidelijker beeld van de doelgroepen en hun wensen;
- het actiever aanbieden van de produkten;
- het meer profileren bij de doelgroepen;
- het meer inspelen op de actualiteit;
- het meer gebruik maken van andere bronnen;
- meer aandacht voor de inhoudelijke aspecten.

Om te komen tot een optimale interne dienstverlening worden binnen de primaire doelgroep drie subgroepen onderscheiden: WODC'ers, sleutelfiguren en geïnteresseerden. Met sleutelfiguren worden ambtenaren in een leidinggevende of adviserende functie bedoeld die zich bezighouden met onderwerpen die binnen het collectieprofiel van de documentatie vallen. Geïnteresseerden zijn ambtenaren die geïnteresseerd zijn in onderwerpen die door de documentatie verzameld worden, maar geen sleutelpositie innemen.

WODC'ers worden actiever van informatie voorzien, dat wil zeggen dat ze in principe ook ongevraagd informatie verstrekt krijgen en dat hun aandachtsgebieden door ons gevolgd worden. Deze dienstverlening past binnen de projectmatige opzet van het onderzoek. De dienstverlening aan sleutelfiguren vindt tot nu toe in beperkte mate plaats. Deze belangrijke doelgroep moet op een meer structurele wijze benaderd worden. Zij zullen actiever van informatie worden voorzien, dat wil zeggen dat ze ook ongevraagd informatie krijgen. Geïnteresseerden worden passief van informatie voorzien, dat wil zeggen alleen als ze er om vragen.

Tevens is eind 1995 een begin gemaakt met een nieuwe service van het WODC aan medewerkers op het departement. Geïnteresseerden kunnen een leesvervangende samenvatting krijgen, via de interne elektronische post, van alle WODC-rapporten uit de K-reeks en de reeks Onderzoek en beleid.

Externe dienstverlening

Naar aanleiding van een nota over de mogelijke commerciële exploitatie van de database (oktober 1994) is een projectgroep van start gegaan om de mogelijkheden en wenselijkheid daarvan te onderzoeken. De werkzaamheden van dit groepje zijn inmiddels verschoven naar de begeleidingsgroep Internet.

Vanwege de toegenomen externe vraag is besloten per 1 juli 1995 alvast een voorshot te nemen op eventuele exploitatie van de database. Vanaf die datum zal voor door de administratie gemaakte kopieën een gulden worden gevraagd (zelfgemaakte kopieën blijven 25 cent kosten).

Overige mogelijkheden zijn:

- snelle literatuuruitdraaien (binnen 24 uur gefaxt) met kopie-service op rekening;
- CD-ROM en of aanbieding database via Internet (op dit punt wordt nader gestudeerd).

Enkele ontwikkelingen in de produkten

De documentatie levert de volgende produkten: de literatuurlijst (uitgedraaid op verzoek); de SDI; de aanwinstenlijst; de rubriek 'opmerkelijk'; de OPC (dit is eerder een wijze van zoeken dan een echt produkt); uitleningen, kopieën en literatuurverkenningen. Op enkele van deze produkten wordt hier kort ingegaan.

Met ingang van dit jaar wordt de aanwinstenlijst nog alleen verspreid onder de medewerkers die aangegeven hebben dat zij er prijs op stellen. Ter vervanging is de E-mail rubriek 'opmerkelijk' gestart (op het netwerk van justitie), waarin wekelijks interessante nieuw binnengekomen publikaties opgenomen worden.

In 1994 is een menu-gestuurde versie van het WODC-bestand (OPC) geïnstalleerd bij vrijwel alle WODC'ers. Daarnaast is in de documentatie-ruimte een OPC beschikbaar voor algemeen gebruik ten behoeve van o.a. (externe) bezoekers van de WODC-documentatie. Het voornemen is om de OPC-mogelijkheid van het WODC op ruimere schaal binnen en (buiten) het ministerie aan te bieden aan belangstellenden. Een ander voornemen is de bestanden van de Centrale Bibliotheek voor WODC-medewerkers beschikbaar te stellen via een gelijkvormige menu-gestuurde versie.

Het is zinvol om apart stil te staan bij een recent WODC-produkt: de literatuurverkenningen. Literatuurverkenningen voldoen aan drie criteria:

- een nauwkeurig omschreven beperkte vraagstelling vanuit het beleid;
- een korte doorlooptijd; de opdrachtgever moet erop kunnen rekenen binnen zes weken het produkt in 'notitievorm' (A4-map) op zijn bureau te hebben;
- een overzichtelijke samenvatting van de literatuur binnen een beperkt aantal pagina's.

De literatuurverkenning is qua vorm en inhoud een documentatieprodukt, dat evenwel ook door onderzoekers kan worden gemaakt (bijvoorbeeld ter voorbereiding van een onderzoeksproject of anderszins). In 1995 werden literatuurverkenningen geproduceerd over lekken, korte vrijheidsstraffen, elektronisch huisarrest, en subjectieve pakkans bij snelheidsovertredingen.

European Documentation and Research Network

In nauwe samenhang met de WODC-database is de afgelopen paar jaar gewerkt aan de ontwikkeling van een EDRN-database ten behoeve van de gelijknamige stichting. Het project is uitgebreid geëvalueerd en in de ontwikkelde vorm om een drietal redenen niet levensvatbaar gebleken.

- 1 De opzet is in de praktijk moeilijk te realiseren, zeker gezien het feit dat de positie en status van EDRN gedurende lange tijd onduidelijk is gebleken.

- 2 Binnen de stichting was onvoldoende steun voor het concept; de baten voor het WODC waren daarenboven te gering.
- 3 Het WODC is een nationaal instituut terwijl voor het welslagen van de onderneming een Europese uitstraling noodzakelijk is.

Desalniettemin heeft het project een aantal duidelijke produkten opgeleverd, zoals een operationele Engelstalige database, een Engelstalig zoekmenu en een gebruikershandleiding in het Nederlands, Frans, Engels en Duits.

Door de Unité Coordination de la Lutte Anti Fraude (UCLAF) wordt het welslagen van het documentatiedeel van EDRN als cruciaal gezien voor de overlevingskansen van de stichting. Momenteel wordt onderzocht:

- in hoeverre een andere instantie de coördinatie van de EDRN-documentatie op zich kan nemen;
- of het WODC de EDRN-database via een geautomatiseerde procedure zal blijven vullen;
- in hoeverre het WODC de buitenlandstalige database via Internet beschikbaar kan stellen.

Justitiële verkenningen

Oplage en verkoop

De oplage van Justitiële verkenningen bedraagt gemiddeld 3.500 exemplaren. Van dit aantal gaan er 150 naar het WODC. Er waren in 1995 508 betalende abonnees (in 1994: 547). Er worden door Libresso circa 2.360 gratis exemplaren verzonden. Van de gratis abonnementen zijn de grootste afnemers: de rechterlijke macht, de ministeries en de Raad van State, de politie, het gevangeniswezen, de reclassering en de kindbescherming.

In 1995 werden 1.330 losse nummers verkocht plus 2 volledige jaargangen. In geval van congressen, studiedagen en voorlichtingspakketten worden extra grote aantallen verkocht. De abonnementsprijs bedraagt f 95,- per jaar; studenten krijgen 20% korting. De prijs van een los nummer bedraagt f 14,-, exclusief verzendkosten. JV ligt in 14 academische boekhandels in Nederland.

Auteurs

In 1995 werden 54 artikelen voor JV geschreven. Daarvan waren er 8 afkomstig van het WODC, 6 van Justitie, 23 van de universiteit, 3 uit het justitiële veld, 10 van overige beleidsinstanties en 1 uit de journalistiek en waren er 3 buitenlandse bijdragen. Het aandeel van de WODC-auteurs schommelt de laatste drie jaar rond de 14% in 1987 en 1988 was dat ongeveer 42%. De redactie is wederom van mening dat het aantal bijdragen van WODC-auteurs groter moet worden. WODC'ers zullen worden betrokken bij de ideevorming voor themanummers en de vastgestelde thema's zullen zo vroeg mogelijk bekend gemaakt worden.

Opzet

Het aantal artikelen per nummer bedroeg 6,8. De redactie wil voor het jaar 1996 trachten dit gemiddelde terug te brengen tot 6. Met ingang van 1995 werd de rubriek *Journal* opgenomen. De rubriek bevatte 10 bijdragen verdeeld over het WODC (2), justitieel veld (1), universiteit (6) en overig beleid (1). Deze rubriek werd gevuld met reacties en commentaren op eerder in *JV* gepubliceerde artikelen en/of thema's.

Thema's 1995 en 1996

In 1995 verschenen themanummers onder de titels: Samenwerken in Europa, Rechtspleging in beweging, Tien jaar 'Samenleving en criminaliteit', Moraal in zaken (extra oplage van 250 exx.), Integrale veiligheid (extra oplage van 175 exx.), Gevangenis-capaciteit, Crisis in de gedoogcultuur? (extra oplage van 200 exx.), Amerikaanse toestanden. De pers (radio, TV of dagbladpers) besteedde aandacht aan 4 nummers: Rechtspleging in beweging, Moraal in zaken, Integrale veiligheid, Crisis in de gedoogcultuur?

In 1996 zullen themanummers verschijnen over de onderwerpen: Mensenhandel en -smokkel, Kwaliteit van Justitiediensten, Racistisch geweld, Gokken, Verzekeringen en risico, Opvoeding en gezin, Differentiatie en specialisatie binnen de politie, Kunst en criminaliteit.

Als altijd biedt het septembernummer een overzicht van onderzoek op justitieel terrein. In 1995 werd aan 3 nummers studiebijeenkomsten gekoppeld: Op 23 mei werd aan de VU een congres over beroepsmoraal gehouden (Moraal in zaken); op 22 juni vond er een WODC-studiemiddag plaats over Integrale veiligheid (samenwerking tussen BiZa en Justitie); op 11 oktober werd een *JV*-congres georganiseerd in het Kurhaus te Scheveningen (Crisis in de gedoogcultuur).

European Journal on Criminal Policy and Research

Oplage en verkoop.

Van elk nummer worden circa 500 exemplaren gedrukt. Daarvan worden er 244 verzonden naar abonnees (inclusief 100 voor het WODC). Van de WODC-exemplaren worden er 72 verzonden: 48 binnen het ministerie, 12 naar het veld, 5 extern en 7 naar het buitenland. De overige exemplaren worden verspreid onder WODC-onderzoekers en auteurs.

Van de betalende abonnementen blijven er 25 binnen Nederland; in totaal gaat het tijdschrift naar 21 landen. Grotere afnemers zijn Duitsland (18) en Groot-Brittannië (19). De leden van de *advisory board* worden verzocht promotie-activiteiten te verrichten.

Auteurs

In totaal werden in 1995 (zie tabel 4) 31 thema-artikelen, 5 varia-artikelen en 2 signalementen (in de Varia-rubriek) gepubliceerd (in 1994 respectievelijk 27, 6 en 7). Het aantal abstracts bedroeg in 1995 84 (in 1994 76). De herkomst van de auteurs

Tabel 4: European Journal on Criminal Policy and Research: Inhoud 1993-1995

	aantal pagina's	thema- pagina's	thema- artikelen	varia- artikelen*	abstracts
1993	549	425	24	7+7	104
1994	524	387	27	6+7	76
1995	549	457	31	5+2	84

* Varia-artikelen + signalementen (in de Varia-rubriek).

van de thema-artikelen is als volgt: Nederland 6 (in 1994 7), waarvan 2 WODC; Groot-Brittannië 8 (in 1994 4); Duitsland 3 (in 1994 4); Verenigde Staten 6 (in 1994 1); België 2 (in 1994 2); en overige landen 6 (in 1994 9).

Opzet

De totale jaargang omvatte in 1995 549 pagina's (in 1994 524). De themadelen besloegen 457 pagina's (in 1994 387). Nummer 2 (Crime Environments and Situational Prevention) bevatte zelfs een zo groot themagedeelte (153 pagina's) dat besloten werd de Varia-rubriek te laten vervallen.

Thema's 1995 en 1996

In 1995 verschenen nummers met als thema: *Insurance and Crime, Corruption and Corporate Crime, Crime Environments and Situational Prevention*, en *East meets West in Crime*. In 1996 verschijnen themanummers over: *Revitalizing Urban Communities, Europe meets US in Crime and Policy*, en *Changing Patterns in the Use of Prisons*.

Financiën en personeel

Productiegegevens

Tabel 5 geeft een overzicht van de afgeronde eindprodukten. Deze cijfers worden gepercenteerd weergegeven in figuur 2.

Het kader van de prestaties over 1995 is vastgesteld in bijlage 1 van het 'Protocol inzake de beleids- en beheersmatige positie van het WODC binnen het ministerie van Justitie' dat is afgesloten bij de interne verzelfstandiging. De prognose voor 1996 is gelijk aan het bijgestelde kader in het managementcontract 1996.

Kennisproductie, onderzoek

Er verschenen 22 onderzoeksrapporten, waarvan 10 in de reeks 'Onderzoek en beleid' (O&B), 8 rapporten in de zgn. 'Kleine reeks' (K-reeks), en 4 overige. In figuur 3 wordt een overzicht gegeven van het aantal onderzoeksrapporten per jaar.

Productie beleidsadviezen

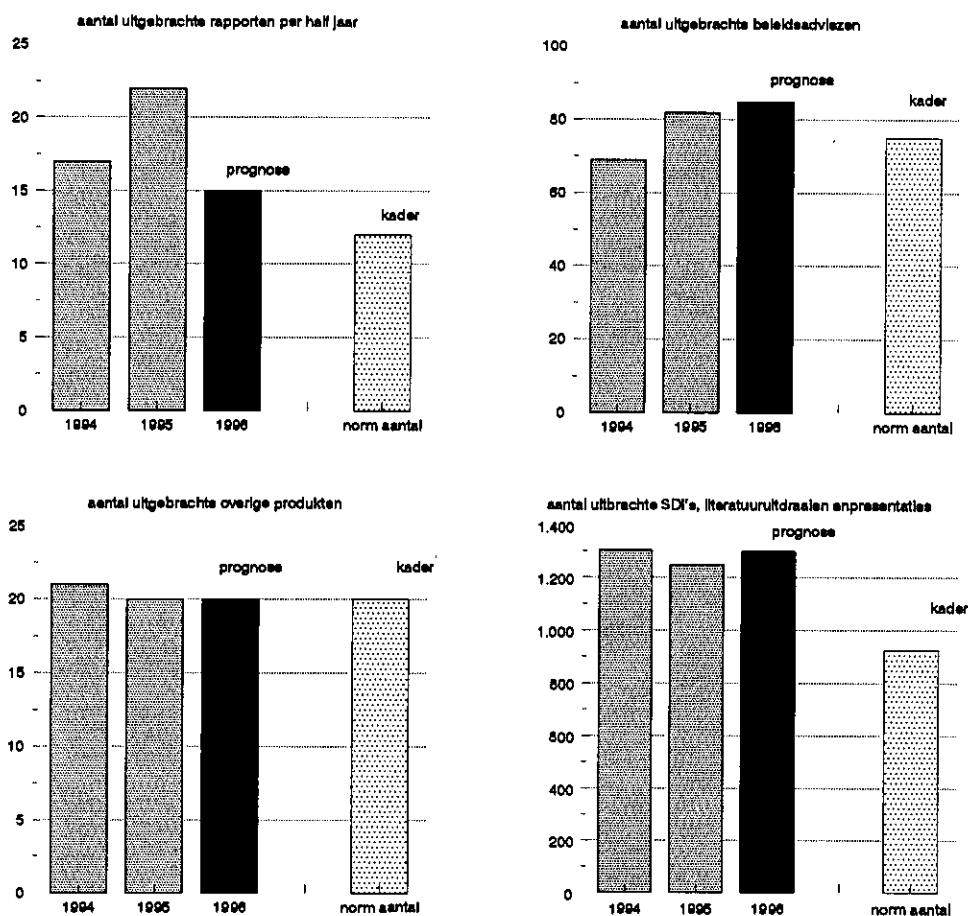
Het betreft hier merendeels adviezen die schriftelijk uitgebracht zijn. Hiervoor geldt dat de aan de adviezen bestede tijd (zoals verantwoord in de tijdschrijfggegevens van het WODC) en inspanning substantieel waren. Gedacht dient hierbij te worden aan variaties tussen een schriftelijk advies gedaan na veelvuldig beraad in een adviescommissie en een advies gedaan na minder of meer gerichte vragen van en overleggen met directies, directoraten-generaal en dergelijke. Verder zijn hierin opgenomen de projecten die zijn afgesloten met een notitie (7 stuks) en de oplegnota's/aanbiedingsnota's (van de bij A vermelde produkten, 19 stuks). Het WODC streeft ernaar actief ongevraagd beleidsadviezen te verstrekken en zal deze functie onder de aandacht van beleidsdirecties blijven brengen.

In dit verband dient tevens melding gemaakt te worden van de bijdragen door WODC-medewerkers aan departementale beleidsprogramma's als 'Beheersing Celcapaciteit' (BCC) en 'Aanpak Jeugdcriminaliteit'. Het WODC participeert structureel in departe-

Tabel 5: Afgeronde eindprodukten (aantal)

	kader	realisatie		verschil	prognose
	1995	1994	1995	%	1996
A kennisproductie, onderzoek	12	17	22	83	15
B beleidsadviezen	75	69	82	9	85
C bijeenbrengen van kennis	20	21	20	0	20
D verstrekken beschikbare kennis	925	1.306	1.251	46	1.300

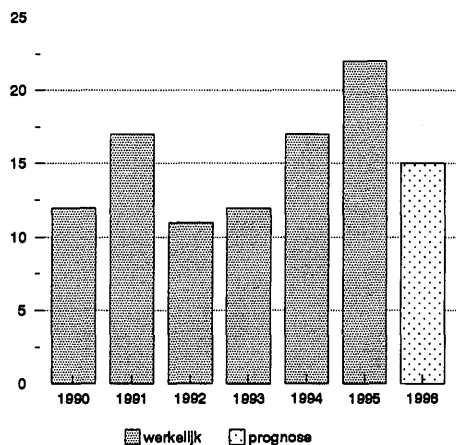
Figuur 2: Aantallen afgeronde eindproducten



Tabel 6: Het bijeenbrengen van kennis: producten

	kader	realisatie		prognose
	1995	1994	1995	1996
Justitiële verkenningen	9	9	9	9
European Journal	4	4	4	4
symposia	4	4	4	4
Literatuurverkenningen	3	1	3	3

Figuur 3: Ontwikkeling van het aantal uitgebrachte rapporten vanaf 1990



mentale werkgroepen en subwerkgroepen en verzorgt in dat kader passages van beleidsnotities en de beantwoording van kamervragen.

Bijeenbrengen van kennis

Een overzicht van de produkten op dit gebied (tabel 6):

- negen edities van het tijdschrift *Justitiële verkenningen*;
- vier edities van het tijdschrift *European Journal on Criminal Policy and Research*;
- de organisatie van vier symposia;
- drie literatuurverkenningen (deze worden op verzoek uitgevoerd).

Verstrekken beschikbare kennis

Bij de kaderstelling zijn niet meegeteld de presentaties en dergelijke, die door WODC-medewerkers worden gegeven.

- 157 SDI-abonnees (Selective Dissimilation Information), waarvan 141 door de WODC-documentatie grotendeels buiten Justitie en 16 uit de EDRN-documentatie (European Documentation and Research Network) zowel binnen als buiten Justitie. Het aantal abonnees is lager (75) dan vorig jaar omdat er een periodieke schoning van het abonneebestand heeft plaatsgevonden.
- 969 literatuuruitdraaiën, waarvan 125 t.b.v. aanvragers binnen Justitie, 149 aanvragen uit het veld (CRI, gevangenis), 592 externe gebruikers (o.a. media, andere ministeries e.d.) en 103 buitenlandse aanvragers.
- 125 presentaties, lezingen, radio/TV-'optredens' en informatie-verstrekkingen, gastcolleges etcetera. Hieronder valt tevens een aantal meer uitgebreide en bewerkelijke informatieverstrekkingen.

Tabel 7: Kader en realisatie 1995 (alle bedragen x f 1000)

	kader	ont- vangst	reali- satie 1e helft	over- schrij- ding	onder- uitput- ting	prog- nose 1996
wetenschapsbudget (01.09)						
onderzoekskosten WODC (budget 187)	1.000		627		373	1.000
personeel (01.01)						
regulier (budget 101.0.17)	4.311		4.168		143	4.300
niet regulier (budget 101.0.17)	515	354	1.126	257		515
personeelsgebonden exploitatie-uitgaven						
integrale materiële uitgaven (budget 111.4.01)	354		259		95	400
totaal	6.180	354	6.180	257	611	6.215

Gemiddelde looptijd (maanden)

Deze bedraagt 24 maanden voor de projecten die in de verslagperiode beëindigd zijn. Ten opzichte van 1994 is hier een toename van 1 maand.

Financiële gegevens

Geïnvesteerde middelen (en % extern)

Kader en realisatie zijn opgebouwd zoals weergegeven in tabel 7.

Het kader is gebaseerd op het bestedingsplan 1995 en de toewijzing van budgetten.

De *ontvangsten* bestaan uit compensatie voor interim functievervulling en extern gefinancierde projecten. Hiervoor zijn tijdelijke arbeidskrachten aangesteld.

De *realisatiebedragen* zijn overgenomen uit de JUFIS-rapportage.

De *overschrijding/onderuitputting*: het financiële plaatje geeft een onderuitputting van f 350.000 (f 611.000 - f 257.000) te zien. Hiervan is echter f 250.000 geoormerkt voor onderzoek ten behoeve van de werkgroep HAMIL, die hiervoor geen bestemming heeft geformuleerd.

De *prognosebedragen voor 1996* zijn op basis van het bestedingsplan 1996.

Kwaliteit en effectiviteit

Een aantal van de afgesloten projecten heeft vertraging opgelopen. In enkele gevallen werd veel meer personele inzet geleverd dan was voorzien. Soms gaan beide samen (vertraging van tijd en meer inzet). In enkele andere gevallen staat een project weliswaar te boek als verstraagd, maar is dit alleen toe te schrijven aan

een latere startdatum dan was gepland. Een probleem hierbij is ook dat de ene vertraging soms de andere oproept. De startdatum van projecten is in enkele gevallen vertraagd door de uitloop van andere projecten. Ook in 1996 zal helaas een aantal projecten worden afgerond waarbij wederom sprake zal zijn van vertragingen door de hierboven gemelde factoren.

Inmiddels zijn enkele maatregelen getroffen om de gemiddelde uitloop van projecten terug te dringen.

- Intensivering van de periodieke voortgangsbewaking: in de vorm van bilaterale gesprekken tussen lijn- en projectmanagement wordt de voortgang van de projecten besproken. Elk project wordt tenminste eens in de 6 weken onder de loep genomen. Het hoofd van het WODC zit alle besprekingen voor.
- Een onderzoekmedewerker is als 'centrumsecretaris' aangesteld, met onder meer als taak zorg te dragen voor de goede voorbereiding en uitvoering van de voortgangsbewaking.
- Verbetering van het systeem van registratie en archivering, waardoor onderscheid gemaakt kan worden tussen uitloop in doorlooptijd en in overschrijdingen van de begrote personele middelen. Hierdoor ontstaat er een beter beeld van de aard van de overschrijdingen in termen van geld, tijd en personele inzet.

Externe Nederlandse publikaties (aantal)

Het betreft hier 49 publikaties in Nederlandse (vak)tijdschriften en dagbladen. Zie het overzicht van publikaties in hoofdstuk 6.

Externe buitenlandse publikaties (aantal)

Tien artikelen in buitenlandse vakliteratuur (zie hoofdstuk 6).

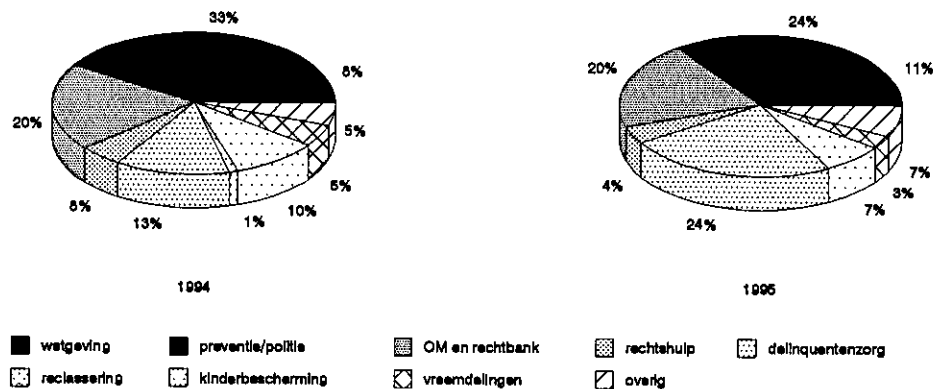
Waardering en benutting van onderzoek

Van medio 1994 tot en met eind 1995 zijn er, meestal geruime tijd na afloop van het onderzoek, evaluatieformulieren toegezonden aan de leden van de begeleidingscommissies van de verschillende projecten. Dit meetinstrument om de waardering van onderzoek na te gaan, is echter slechts zeer zelden door begeleidingscommissieleden aan ons teruggestuurd. Met het kleine aantal dat wel is teruggestuurd, is er niet meer dan een indruk over het kwaliteitsoordeel te geven. Over het algemeen bestaat er grote waardering voor de wetenschappelijke kwaliteit en de uitwerking en beantwoording van de onderzoeksvragen. Op bijna alle formulieren worden deze aspecten gewaardeerd met een 7 of een 8. Het aspect van de tijdsplanning wordt meestal minder goed gewaardeerd.

Om te zorgen dat de evaluatieformulieren wel worden ingevuld, is er gekozen voor een andere werkwijze in de toekomst. Voortaan zullen de leden van de begeleidingscommissies voor de laatste bijeenkomst de evaluatieformulieren toegestuurd krijgen met het verzoek deze op de laatste vergadering in te leveren.

Naast de meting door middel van evaluatieformulieren bereikt ons ook op andere manieren informatie over de waardering en benutting van ons werk. Wij trachten

Figuur 4: Middelenverdeling over sectoren



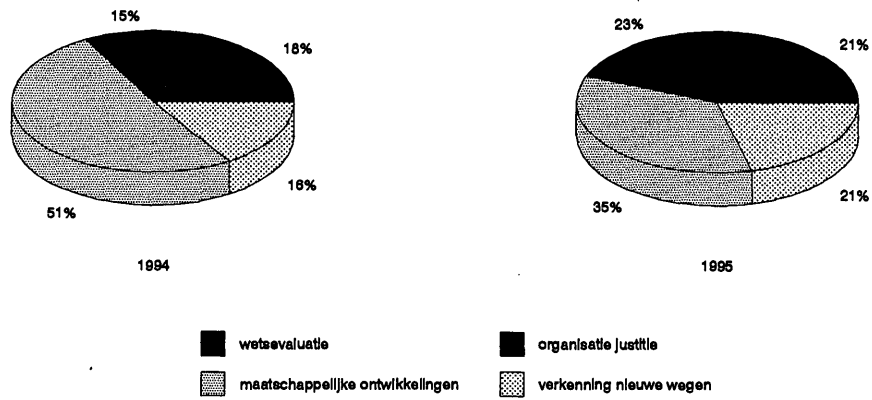
voortdurend in te steken op beleidsprogramma's van justitie. We geven ondersteuning via documentatie en onderzoek, waar mogelijk bij voor justitie belangrijke onderzoeksvelden. In het afgelopen jaar is bijvoorbeeld werk verricht voor de commissie-Van Traa inzake georganiseerde criminaliteit, voor de commissie-Korthals Altes inzake celcapaciteit en werk voor de Werkgroep Gebruik Gefinancierde Rechtsbijstand inzake de gevolgen van de Wet op de rechtsbijstand. Alom bestond er grote waardering voor de bijdrage van het WODC aan het werk van deze commissies.

*Relaties met andere sectoren, middelenverdeling over sectoren
(en % extern)*

Figuur 4 geeft de percentages weer van de per sector geïnvesteerde middelen (kennisproductie, onderzoek).

*Beleidsprioriteiten, middelenverdeling over onderzoekerreinen
(en % extern)*

Figuur 5 geeft de percentages weer van de per onderzoekerrein geïnvesteerde middelen (kennisproductie, onderzoek).

Figuur 5: Middelenverdeling over onderzoeksterreinen

Lopend en voorgenomen onderzoek

Voor nadere informatie over de inhoud van deze onderzoeken zij verwezen naar IV 7 van 1995 en 1996, de zogenaamde onderzoeknummers.

Overzicht van lopend onderzoek in 1995 en 1996

Geprogrammeerde onderzoeken (onderzoek waar een * achter staat behoren tot de zwaartepunten van het WODC).

- Update werkstraf (L.W. Blees, M. Brouwers en E.C. Spaans)*
- Monitor strafrechtspleging (J.J.A. Essers, B.S.J. Wartna, E.J.M. Barendse-Hoornweg, W.M.E.H. Beijers, C. Cozijn, B.J.W. Docter-Schamhardt en A.A.M. Essers)*
- Monitor recidive (B.S.J. Wartna, M. Brouwers en J.J.A. Essers)*
- Criminaliteitsbeeld georganiseerde misdaad (R.B.P. Hesseling, E.A.I.M. van den Berg en G. Paulides)*
- Evaluatie harde-kernprojecten (W.M. Kleiman, N.J. Baas, R. Aidala en U.G. Aron)*
- Camerabewaking (N.J. Baas en C. Cozijn)
- Zelfstandig komende vrouwelijke vluchtelingen in de asielprocedure (J.W. van Wetten, N. Dijkhoff en H.W. Bergsma)
- Minderjarige asielzoekers en criminaliteit (K.M. Burer en E.G. Wiersma)*
- Telefoonrap (Z. Reyne, M.P. Keizer en R.F. Kouwenberg)

Onderzoeken in opdracht van de werkgroep HAMIL

- Zware milieucriminaliteit II (E.A.I.M. van den Berg en R.J.J. Eshuis)*
- Zware milieucriminaliteit III (J.W. van Wetten, R.J.J. Eshuis, R.F. Kouwenberg en P. de Graaf)*
- Random (R.J.J. Eshuis en E.A.I.M. van den Berg)*
- Evaluatie OMK (J.W. van Wetten, E.A.I.M. van den Berg, R.J.J. Eshuis en M. Brouwers)

Wetsevaluaties

- Evaluatie Wet Politierregisters (C. Cozijn)
- Dwangopname onder de Krankzinnigenwet (S.M. Hoekstra en Ed. Leuw)
- Evaluatie Wet BOPZ (M.P. Keizer, Ed. Leuw, N.M. Mertens en R.F. Kouwenberg).
Opdrachtgever: VWS
- Evaluatie MOT (G.J. Terlouw, J.M. Nelen en U.G. Aron)
- Evaluatie 'Plukze'-wetgeving II (J.M. Nelen, V. Sabee, R.F. Kouwenberg en R. Aidala)

Onderzoek ten behoeve van derden

- Achtergronden racistisch geweld (M.W. Bol en E.G. Wiersma). Opdrachtgever: Binnenlandse Veiligheidsdienst
- BTW-fraude in de EU (J.M. Nelen, A.A. Aronowitz, D.C.G. Laagland en G. Paulides). Opdrachtgever: European Documentation and Research Network (EDRN)
- Letsel Informatie Systeem (C.Cozijn). Opdrachtgever: ministerie van Binnenlandse Zaken*

Overig

- Behandelinrichtingen II (L. Boendermaker, U. Aron en C. Verwers)*
- Behandelinrichtingen III (L. Boendermaker, P. van der Veer)*
- Binnentredende gerechtsdeurwaarders (E.M.T. Beenackers en A.Y. Guérin)
- Internationaal onderzoek naar self-reportjeugd delinquentie (J. Junger-Tas, G.J. Terlouw en N. Dijkhoff)*
- Specialisatie in de advocatuur (A. Klijn)
- Ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit en -bescherming (P.H. van der Laan, E.C. Spaans, J.J.A. Essers en A.A.M. Essers)*
- De uitvoering van de ondertoezichtstelling II (N.M. Mertens en C. Verwers)*
- Parcon (V. Sabee en W.M.E.H. Beijers)
- Evaluatie elektronisch toezicht (E.C. Spaans en C. Verwers)
- Werkt de jeugdwerkinrichting? (E.C. Spaans, C. Verwers en A.A.M. Essers)*
- Internationale enquête slachtofferschap bedrijven (G.J. Terlouw, J.J.M. van Dijk en T. Eijken)
- Evaluatie resocialisatieproject Norgerhaven (B.S.J. Wartna, R. Aidala en P.N. van der Veer)
- Evaluatie RETour-project Helmond (B.S.J. Wartna, R. Aidala en P.N. van der Veer)
- Evaluatie deconcentratie-operatie gevangeniswezen (B.S.J. Wartna, M. Brouwers en R. Aidala)*

Overzicht voorgenomen onderzoek 1996 e.v.

Geprogrammeerde onderzoeken

- Emancipatie-effectrapportage personen- en familierecht (E.M.T. Beenackers en N.J. Baas)
- Kwaliteit van de recherche (M. Kruissink)*
- Evaluatie van fraudemelding door accountants (V. Sabee en W.A. Bijl)*
- Evaluatie Wet op de Rechtsbijstand (A. Klijn, G. Paulides en J. van der Schaaf)*
- Evaluatie Versneld regime (J.M. Wemmers)*
- Instroom TBS (M. Grapendaal)
- Inning ouderbijdrage (V. Sabee, L.A. Mulman en J. van der Werf)
- Evaluatie Wet Voorkoming schijnhuwelijken

Onderzoeken in opdracht van de werkgroep HAMIL

- Herhaling vervolging overheden (W.M. Kleiman en H.G. van de Bunt)

Wetsevaluaties

- Evaluatie ontnemingswetgeving III ('Plukze') (J.M. Nelen en V. Sabee)

Onderzoek ten behoeve van derden

- Strafbare feiten onder 7- tot 11-jarigen (M. Grapendaal, A.A.M. Essers en P.N. van der Veer). Opdrachtgever: ministerie van Binnenlandse Zaken*
- Evaluatie Domeinmonopolie advocatuur (A.Klijn). Opdrachtgever: ministerie van Economische Zaken*
- Rechter-plaatsvervanger (T. Eskes). Opdrachtgever: Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak*

Overig

- Wet Identificatieplicht (E.M.T. Beenackers)
- Klachtzaken jeugdinrichtingen (K.M. van Berchum, R.M. Troost en L. Boendermaker)
- Buitenlandse regelingen celcapaciteit (M. Grapendaal en P.H.T. Secherling)
- Ernstscores (E.C. Spaans, C. Cozijn en A.A.M. Essers)
- Quick scan Spijkerkwartier (M. Grapendaal, M. Kleiman en R. Aidala)

Overige activiteiten

M.M.J. Aalberts

Begeleidingscommissie Veilig wonen IJsselland
 Projectgroep Emancipatie-onderzoek
 Begeleidingscommissie Illegale arbeid
 Begeleidingscommissie Racisme en overheidsreactie
 Werkgroep Kosten vreemdelingen
 Brede begeleidingscommissie BOPZ
 Begeleidingscommissie Schietwapencriminaliteit
 Begeleidingscommissie Emancipatiefacet in onderzoek
 adviseur raad Migratieonderzoek
 Voorzitter Justitie Emancipatie Stimulering
 Lid redactieraad Justitiële verkenningen

A.H. Baars-Schuyt

Lid Werkgroep samenwerking Bidoc/WODC-documentatie

E.A.I.M. van den Berg

Lid Landelijk overleg fenomeenonderzoek kernteams
 Lid Werkgroep dieptecontroles
 Lid Klankbordgroep Schone lente

L. Boendermaker

Lid Begeleidingscommissie Versterking Marokkaanse kaders
 Lid begeleidingscommissie Follow-up buro WESP

M.W. Bol

Lid Begeleidingscommissie Herziening Gerechtelijk vooronderzoek

J.C.J. Boutellier

Lid redactieraad Tijdschrift voor de sociale sector
 Lid redactieraad Justitiekant

H.G. van de Bunt

Hoogleraar empirische criminologie, vakgroep Criminologie, Vrije Universiteit van Amsterdam
 Lid College van Advies Stichting Beroepsmoraal en misdaadpreventie
 Lid bestuur European Documentation and Research Network
 Lid Coördinatiecommissie-Heijder

Redacteur European Journal on Criminal Policy and Research
Lid redactieraad Justitiële verkenningen
Voorzitter Begeleidingscommissie Kansspelen
Voorzitter Congrescommissie Samen sterk tegen criminaliteit

C. Cozijn

Lid Werkgroep Inhoud nieuwe eerste hulp registratie
Lid Werkgroep Representativiteit nieuwe eerste hulp registratie

M. Grapendaal

Lid Werkgroep COST A-6, Europese Unie, evaluaties van acties ter bestrijding van de drugproblematiek
Lid Commissie van toezicht HvB Het Veer
Lid Dienstcommissie Algemene leiding
Gedetacheerd bij DJI van 1 januari 1995 tot 1 januari 1996

R.B.P. Hesseling

Lid Commissie Woonstijlen
Lid Werkgroep Misdaadanalyse

M.P. Keizer

Lid redactieraad Justitiekant

W.M. Kleiman

Lid Projectgroep Opstart cliëntvolgsysteem

A. Klijn

Universitair Hoofddocent, Vakgroep Rechtstheorie Juridische faculteit,
Rijksuniversiteit Groningen
Lid Begeleidingscommissie Organisatie effectiviteit van het nieuwe besturingsmodel
rechtshulp
Member International working group for the study of the legal profession
Associate of the Institute for the study of the legal profession, Faculty of Law,
University of Sheffield
Lid redactieraad Justitiële verkenningen

M.M. Kommer

Begeleidingscommissie onderzoek Incassoprocedure
Lid Projectgroep Betere beheersing celcapaciteit
Lid Coördinatiecommissie Integriteitsbevordering
Member group of specialists on trends in crime and criminal justice, Raad van
Europa
Redacteur European Journal on Criminal Policy and Research

Secretaris NVK
Lid Dienstcommissie Algemene leiding

M. Kruissink

Lid Werkgroep Politiemonitor
Redacteur SEC
Lid Begeleidingscommissie ITS Halt afdoening

P.H. van der Laan

Lid Begeleidingscommissie DCI-onderzoek ama's
Lid Organisatiecomité CEP-seminar 1996
Lid Begeleidingscommissie Onderzoek taakstraffen
Lid Onderzoekbeleidsgroep TBS
Member European offender employment group
Redacteur Tijdschrift voor Criminologie
Lid Begeleidingscommissie Experiment JOC werkstart
Member Expert committee on the treatment of young adult offenders, Raad van Europa
Membre Groupe Européenne de recherche sur le normatives
Werkgroep Input justitiële jeugdinrichtungen
Lid Begeleidingscommissie Experiment Jeugdwerkinrichting
Voorzitter EOEG-conferentie Crime, employment and the reintegration of offenders

Ed. Leuw

Redacteur Tijdschrift voor alcohol, drugs en andere psychotrope stoffen
Lid redactieraad JV
Lid Scientific board European Drug Monitoring Centre
Lid Begeleidingscommissie TBS internationaal
Lid Begeleidingscommissie Bestrijding seksueel geweld
Lid Wetenschappelijk Comité ter voorbereiding wereldcongres van de International Council on Alcohol and Addictions
Lid Werkgroep recidive-gevaar TBS
Lid redactiecommissie Drugs in Nederland van het Fonds van de Journalistiek
Redacteur TADP

J.M. Nelen

Lid Landelijk Plukze-overleg
Lid Landelijk overleg fenomeenonderzoek kernteams
Lid Begeleidingscommissie Bureaus Financiële Ondersteuning
Lid BFO-platform
Lid Scientific Board EDRN
Lid Werkgroep Misdad-Geld-Straf

C.J. van Netburg

Lid afdeling Juridische Informatie NVB

Lid afdeling Literatuuronderzoekers en Informatiespecialisten NVB

Lid Werkgroep Elektronische Bibliotheek (Internet)

L.A. van den Ouden

Penningmeester Sociaal fonds ministerie van Justitie

V. Sabee

Lid Werkgroep Misdaad-Geld-Straf

P.H.T. Secherling

Lid Werkgroep samenwerking Bidoc/WODC-documentatie

Lid Winter-overleg

G.J. Terlouw

Lid Werkgroep Outputmeting

Lid Werkgroep Misdaad-Geld-Straf

B.S.J. Wartna

Lid Stuurgroep Norgerhaven

Lid Stuurgroep RETour

J.A. Wemmers

Lid Begeleidingscommissie Herhaalde slachtofferschap

Lid Begeleidingscommissie Halt en Terwee

Lid Begeleidingscommissie Slachtoffers van seksueel geweld

Lid Begeleidingscommissie Slachtofferzorg

Lid JES

Lid redactieraad World Society of Victimology Newsletter

J.W. van Wetten

Lid Werkgroep Dieptecontrole

Lid Overleg Corruptie en fraude

Artikelen

Aronowitz, A.A.

Misdaadtrends in de Verenigde Staten; de justitiële gevolgen
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 9, 1995, pp. 17-32

Baas, N.J.

Aan huis gebonden
SEC, jrg. 9, nr. 3, 1995, pp. 24-26

Beijers, W.M.E.

Bedrijfscodes; een verkenning onder de honderd grootste ondernemingen in Nederland
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 4, 1995, pp. 61-88

Beijers, W.M.E.

Trends in detentie; twee eeuwen gevangenisstatistiek
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 6, 1995, pp. 35-52

Berg, E.A.I.M. van den

Handhavers kunnen goed zicht hebben op markt bodemverbeteraars
Handhaving, jrg. 11, nr. 4, 1995, p. 15

Berg, E.A.I.M. van den

Hulp bij effectieve evaluatie milieu-onderzoeken
Handhaving, jrg. 11, nr. 6, 1995, p. 8

Berg, E.A.I.M. van den

Lessen uit milieu-onderzoek
Algemeen Politieblad, jrg. 144, nr. 18, 1995, pp. 12-13

Berg, E.A.I.M. van den

De markt van misdaad en milieu
Algemeen Politieblad, jrg. 144, nr. 18, 1995, pp. 14-15

Berg, E.A.I.M. van den

De markt van misdaad en milieu
Tijdschrift voor de Politie, nr. 10, 1995, pp. 27-28

Boendermaker, L., C. Verwers

Justitiële behandelinrichtingen

Tijdschrift voor Orthopedagogiek, jrg. 34, nr. 12, 1995, pp. 533-545

Bol, M.W.

Routes naar het rechte pad
Proces, jrg. 74, nr. 10, 1995, pp. 159-164

Bol, M.W.

Straffen helpt niet! Of toch?
SEC, jrg. 9, nr. 3, 1995, pp. 31-33

Boutellier, J.C.J.

De moraal en de kwetsbaarheid
Filosofie Magazine, jrg. 4, nr. 5, 1995, pp. 19-29

Boutellier, J.C.J.

Psychologie en slachtofferschap
De psycholoog, jrg. 30, nr. 4, 1995, pp. 150-154

Boutellier, J.C.J., B.A.M. van Stokkom

Consumptie van veiligheid; van verzorgingsstaat tot veiligheidsstaat
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 5, 1995, pp. 96-111

Bunt, H.G. van de

Corruptie, straf en code
Maandblad voor accountancy en bedrijfs-economie, jrg. 69, nr. 1/2, pp. 6-14

Bunt, H.G. van de

EC fraud and the morality of EC regulation. In: Cyrille Fijnaut e.a. (eds.), *Changes in Society, Crime and Criminal Justice in Europe*
Brussel, Kluwer, 1995, pp. 73-84

Bunt, H.G. van de, Ed. Leuw

Gedogen als zelfkant van de rechtshandhaving?
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 8, 1995, pp. 65-75

Bunt, H.G. van de, J.M. Nelen

La lutte contre le blanchiment de l'argent du crime Pays-Bas
Deviance et Société, jrg. 19, nr. 4, 1995, pp. 387-391

Guérin, A.

Hoe 'hoog' is 0,50? Contrasteffecten bij het benoemen van correlatiecoëfficiënten en de rol van deskundigheid
Nederlands tijdschrift voor psychologie, nr. 50, 1995, pp. 47-55

Hesseling, R.B.P.

Functional surveillance in the Netherlands
Security Journal, nr. 6, 1995, pp. 21-25

Hesseling, R.B.P.

Korter (en vaker) is beter
SEC, jrg. 9, nr. 3, 1995, pp. 27-30

Hesseling, R.B.P.

Theft from cars: reduced or displaced
European Journal on Criminal Policy and Research, jrg. 3, nr. 3, 1995, pp. 79-92

Hesseling, R.B.P.

Verplaatsing van criminaliteit nader onderzocht
Algemeen Politieblad, jrg. 144, nr. 24, 1995

Kielman, W.M., E.A.I.M. van den Berg, A.H. van den Berg, J.W. van Wetten

Zware milieucriminaliteit is een zaak van vraag en aanbod
Politie, Dier & Milieu, nr. 6, 1995, pp. 182-184

Klijn, A.

Het verlangen terug naar een geïdealiseerd juridisch vakmanschap
Recht der werkelijkheid, jrg. 16, 1995, pp. 151-156

Kommer, M.M.

Crime and Criminal Justice Statistics in the Netherlands. In: J.M. Jehle, C. Lewis (red.), *Improving Criminal Justice Statistics* Wiesbaden, 1995, pp. 117-122

Kommer, M.M.

International Comparison of Crime and Criminal Justice Statistics. In: J.M. Jehle, C. Lewis (red.), *Improving Criminal Justice Statistics* Wiesbaden, 1995, pp. 177-186

Kommer, M.M.

Tering en nering; naïeve gedachten over het capaciteitsprobleem
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 6, 1995, pp. 17-35

Kommer, M.M., L.E. de Groot-van Leeuwen

Rechter en wetgeving: participatie of terughoudendheid? Ethiek en het juridisch beroep

Recht der werkelijkheid, jrg. 16, 1995, pp. 137-150

Krulssink, M.

De inbraakbizz
SEC, jrg. 9, nr. 3, 1995, pp. 10-12

Krulssink, M., V. Sabee

Bedrijfsinbrekers gaan professioneel te werk. In: T. Boot, H.J. Heijboer, R. Meijer (red.), *Beveiligingsjaarboek 1996* Arnhem, Noorduijn

Krulssink, M., H. Willemse

Het ajax van de criminaliteit
SEC, jrg. 9, nr. 1, 1995, pp. 6-8

Laan, P.H. van der

Amerikaanse toestanden
Tijdschrift voor Criminologie, jrg. 37, nr. 2, 1995, pp. 180-192

Laan, P.H. van der

Jongeren en geweldscriminaliteit
Tijdschrift voor Orthopedagogiek, jrg. 34, nr. 8, 1995, pp. 309-318

Laan, P.H. van der

Het Nieuwe jeugdstrafrecht
Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, jrg. 17, nr. 11, 1995, pp. 242-247

Laan, P.H. van der

Probation and Pre-Sentence Reports in the UK
CEP Bulletin, nr. 2, 1995, pp. 4-5

Laan, P.H. van der

Public support for community sanctions
CEP Bulletin, nr. 1, 1995, pp. 10-11

Leuw, Ed.

De Amerikaanse 'war on drugs'
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 9, 1995,
pp. 49-67

Leuw, Ed.

Drugs in the city. In: J.W.T. Dirckerson,
G.V. Stimson (red.), *The Journal of the
Royal Society of Health*, 1995

Leuw, Ed.

Het eigenzinnige Nederlands drugsbeleid
Tijdschrift voor criminologie, jrg. 37, nr. 4,
1995, pp. 382-387

Leuw, Ed.

De macht bepaalt de moraal
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 5, 1995,
pp. 141-144

Sabee, V.

Meedoen? Tja ...
SEC, jrg. 9, nr. 2, 1995, pp. 26-28

Sabee, V.

Publiek private samenwerking op
bedrijventerreinen
Algemeen politiebld, jrg. 144, nr. 3, 1995,
pp. 16-17

Sabee, V., M. Grapendaal

Laconiek?
SEC, jrg. 9, nr. 1, 1995, pp. 42-44

Spaans, E.C.

Werken of zitten ...
Proces, jrg. 74, nr. 9, 1995, pp. 139-143

Spaans, E.C.

Werken in plaats van zitten
SEC, jrg. 9, nr. 4, 1995, pp. 18-20

Stokkom, B.A.M. van, R.B.P. Hesseling

Motie naar nergenshuizen
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 3, 1995,
pp. 8-21

Terlouw, G.J.

Buitenlandse concurrentie
SEC, jrg. 9, nr. 3, 1995, pp. 6-9

Terlouw, G.J.

Zelfcontrole, ongevallen en criminaliteit

Tijdschrift voor Criminologie, jrg. 37, nr. 1,
1995, pp. 2-21

Terlouw, G.J., J.J.M. van Dijk

Fraude en criminaliteit tegen het
bedrijfsleven in internationaal perspectief
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 4, 1995,
pp. 119-147

**Veer, P.N. van der, P.H. van der Laan,
A.A.M. Essers**

Alternatief met perspectief? Cashba
geëvalueerd
SEC, jrg. 9, nr. 4, 1995, pp. 15-17

Vrolijk, K., M.M.J. Aalberts

De Betekenis van het Gerechtelijk
Laboratorium
Algemeen Politiebld, jrg. 144, nr. 16, 1995,
pp. 9-11

Wemmers, J.M.

Het belang van het slachtofferschap in het
strafproces
Proces, jrg. 74, nr. 11/12, 1995, pp. 183-186

Wemmers, J.M.

Doel, inhoud en uitvoering van de regel-
geving Terwee
Sancties, nr. 6, 1995, pp. 337-350

Wemmers, J.M.

Tien Jaar SEC en slachtofferzorg
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 3, 1995,
pp. 22-38

Wemmers, J.M.

Victims in the Criminal Justice Systems:
the effects of treatment on victims'
attitudes and compliance
International Review of Victimology, jrg. 3,
1995, pp. 323-341

**Wemmers, J.M., R. van der Leeden,
H. Steensma**

What is Procedural Justice: criteria used
by Dutch victims to assess the fairness of
criminal justice procedures
Social Justice Research, nr. 4, 1995

Wetten, J.W. van

Zelfregulering en handhaving; enige
kanttekeningen bij de milieurecht-discussie
Justitiële verkenningen, jrg. 21, nr. 2, 1995,
pp. 114-120

**Wetten, J.W. van, A.H. van den Berg,
E.A.I.M. van den Berg, W.M. Kleiman**

De markt van misdaad en milieu
Tijdschrift voor de Politie, jrg. 57, nr. 10,
1995, pp. 27-28

Wiersma, E.G.

Overbodig of broodnodig
SEC, jrg. 9, nr. 3, 1995, pp. 15-17

Personeelsbezetting WODC 1 januari 1996

Hoofd WODC

dr. H.G. van de Bunt

hoofdonderzoeker

dr. A. Klijn

Bureau Management Ondersteuning

hoofd

L.A. van den Ouden

wetenschappelijk onderzoekers

mw. drs. N.J. Baas

mw. mr. E.M.T. Beenackers

mw. drs. E.A.I.M. van den Berg

mw. drs. L. Boendermaker

mw. dr. M.W. Bol

medewerker

J.L. Krul

drs. M. Grapendaal

drs. R.B.P. Hesseling

drs. M. Kruissink

centrumsecretaris

mw. drs. L. Doornhein

drs. Ed. Leuw

mw. drs. N.M. Mertens

mr. drs. J.M. Nelen

secretaresse hoofd

mw. drs. I.J. van Lith

drs. E.C. Spaans

drs. G.J. Terlouw

drs. B.S.J. Wartna

secretaresse

mw. V.A.T. van de Broek

mw. drs. J.M. Wemmers

mw. dr. C. van der Werff

Hoofdafdeling Onderzoek en Advisering

hoofd

mw. dr. M.M.J. Aalberts

(tevens plv. hoofd WODC)

tijdelijke medewerkers

mw. dr. A.A. Aronowitz

drs. W.M.E. Beijers

mw. drs. L.W. Blee

drs. R.J.J. Eshuis

drs. M.P. Keizer

programmacoördinatoren

dr. M.M. Kommer

dr. P.H. van der Laan

mw. drs. W.M. Kleiman

mw. mr. D.C.G. Laagland

mw. C.F.M. van der Meij

mw. drs. Z. Reijne

drs. V. Sabee

coördinator methoden en technieken

mr. drs. C. Cozijn

mw. mr. P.N. van der Veer

drs. J.W. van Wetten

drs. E.G. Wiersma

Afdeling Uitvoering en Redactie*hoofd*

J.J.A. Essers

consulent wetenschappelijke automatisering

mw. T.C. Remmelzwaal

onderzoekmedewerkers

R. Aidala

drs. U.G. Aron

mw. E.J.M. Barendse-Hoornweg

mw. M. Brouwers

mw. mr. N. Dijkhoff

mw. B.J.W. Docter-Schamhardt

A.A.M. Essers

drs. R.F. Kouwenberg

G. Paulides

mw. drs. C. Verwers

medewerkers redactie en publiciteit

mw. drs. M.J. Kok

mw. M.E. Sampiemon

H.J.J. Simons

**Hoofdafdeling Documentatie en
Informatievoorziening***hoofd*vacature (vervuld per 1 mei 1996 mw. drs.
M.A.V. Klein-Meijer)*literatuurdocumentalisten*

mw. drs. A.H. Baars-Schuylt

C.J. van Netburg

mw. P.H.T. Secherling

eindredacteur Justitiële verkenningen

dr. B.A.M. van Stokkom

redacteur JV

mr. P.B.A. ter Veer

administratief medewerker European Journal
mw. K.E. Slabbers-Verstraeten*secretariaatsmedewerker*
mw. A. Weide-Eind*bureaumedewerker*
mw. A.H. van der Heijden-Bernard

Rapportage van de Raad van Advies van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie- centrum

Taken van de Raad van Advies

In het Protocol verzelfstandiging Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van 9 december 1993 is voorzien in een Raad van Advies (RvA). Deze is per 2 mei 1995 ingesteld.¹ De taak van de RvA is gelegen in de kwaliteitsbewaking van zowel het onderzoek als de documentatie. De raad toetst of het onderzoek en de documentatie als geheel van voldoende niveau is, tegemoet komt aan redelijke verwachtingen, evenwichtig is samengesteld en de wetenschappelijke toets kan doorstaan. De raad komt twee keer per jaar bijeen en rapporteert een keer per jaar aan de bestuursraad van het ministerie van Justitie.

Verslag van de activiteiten

De Raad van Advies is tot nu toe twee maal bijeen geweest, de eerste keer op 10 oktober 1995 en de tweede keer op 7 maart 1996. In de eerste vergadering is onder meer aandacht besteed aan de onderzoekprogrammering van Justitie en de zwaartepunten in onderzoek van het WODC. De raad stemde in met de drie onderwerpen die als zwaartepunt gelden, te weten:

- herziening van de rechterlijke organisatie,
- jeugdcriminaliteit, en
- bestrijding van georganiseerde vormen van criminaliteit.

Daarnaast is er gesproken over projectmatig werken. De raad keurde deze nieuwe manier van werken goed. In de tweede vergadering is er gesproken over het European Journal on Criminal Policy and Research. De raad is het eens dat over het voortbestaan van het tijdschrift een goede evaluatie dient te komen. Dit zal over twee jaar geschieden wanneer duidelijker is of bijvoorbeeld het aantal abonnees gegroeid is.

Verder is in de tweede vergadering het jaarverslag 1995 besproken. Dit is met een aantal suggesties voor wijziging goedgekeurd.

De Raad van Advies is tevreden over de kwaliteit van de producten van het WODC en in het bijzonder over de productie in 1995.

¹ Zie hoofdstuk 1 voor de samenstelling.

